

Universitatea Tehnică a Moldovei

**RĂSPUNDEREA PENALĂ PENTRU
INFRAȚIUNEA DE ȘANTAJ**

Student: Cornos Valeria

Coordonator: Cuciurcă Angela

Conf. univ., Doctor în drept

Chișinău, 2023

CUPRINS

ADNOTARE	8
ANNOTATION	9
INTRODUCERE	11
1. ABORDĂRI DOCTRINARE ȘI NORMATIVE PRIVIND INFRAȚIUNEA DE ȘANTAJ	
1.1 Cercetarea materialelor științifice privind infracțiunea de șantaj.....	14
1.2 Analiza normelor penale privind incriminarea șantajului în sistemele de drept comunitar....	24
1.3 Concluzii la capitolul I.....	29
2. ANALIZA JURIDICO-PENALĂ A INFRAȚIUNII DE ȘANTAJ	
2.1 Obiectul infracțiunii de șantaj.....	31
2.2 Latura obiectivă a infracțiunii de șantaj.....	38
2.3 Subiectul infracțiunii de șantaj.....	59
2.4 Latura subiectivă a infracțiunii de șantaj.....	61
2.5 Concluzii la capitolul II.....	64
3. EXAMINAREA CIRCUMSTANȚELOR AGRAVANTE A INFRAȚIUNII DE ȘANTAJ	
3.1 Circumstanțele agravante prevăzute la alin. (2) art. 189 CP RM.....	66
3.2 Circumstanțele agravante prevăzute la alin. (3) art. 189 CP RM.....	76
3.3 Șantajul însoțit de răpirea proprietarului, posesorului sau deținătorului, a rudelor sau a apropiați lor acestora (alin.(4) art.189 CP RM).....	85
3.4 Șantajul săvârșit în proporții mari și deosebit de mari (alin.(5) și (6) art.189 CP RM).....	90
3.5 Concluzii la capitolul III.....	92
4. ASPECTE PRACTICE PRIVIND INFRAȚIUNEA DE ȘANTAJ PREVĂZUTĂ LA ART. 189 COD PENAL AL REPUBLICII MOLDOVA	94
CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI	100
BIBLIOGRAFIE	102

ADNOTARE

Valeria Cornos „Răspunderea penală pentru infracțiunea de șantaj”

Teză de licență în drept

Structura tezei: Teza a fost structurată din adnotare, introducere, patru capitole divizate în mai multe subcapitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie, declarația pe propria răspundere.

Cuvinte-cheie: șantaj, circumstanțe agravante, victimă, calificare, incriminare, erori, ș.a.

Actualitatea și importanța temei abordate: rezultă din necesitatea efectuării unei cercetări substanțiale a caracteristicilor definatorii ale șantajului, investigarea bazei normative în materie, suprapunerea acestora cu practica existentă și formularea de propuneri sistemice pentru optimizarea corespunzătoare nu doar a modelului incriminator prevăzut la art. 189 CP RM, dar și a practicii de aplicare a acestuia. Spre deosebire de alte infracțiuni din această categorie, și anume - de infracțiunea de cauzare de daune materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere (art. 196 CP RM), șantajul se prezintă, în unele ipoteze, drept faptă prejudiciabilă violentă.

Metodologia cercetării științifice. Investigația s-a efectuat în baza principiilor teoretice și metodologice reflectate în doctrina juridică, la elaborarea ei fiind aplicate metodele decerctare: logico-juridice, analogia, analiza și sinteza, inducția și deducția, metoda comparativă.

Scopul și obiectivele: constă în soluționarea problemelor privind răspunderea penală pentru infracțiunea prevăzută la art.189 CP RM, precum și în formularea recomandărilor de perfecționare a bazei juridice incriminatorie în materie de șantaj. Pentru realizarea scopului propus, se impune stabilirea următoarelor **obiective:** cercetarea materialelor științifice privind infracțiunea de șantaj; analiza juridico-penală a elementelor constitutive, a circumstanțelor agravante ale șantajului; cercetarea practicii de aplicare a răspunderii penale pentru șantaj, stabilirea imperfecțiunilor de care suferă norma de incriminare prevăzută la art.189 CP RM și formularea de propuneri menite să contribuie la îmbunătățirea ei calitativă.

Inovația științifică a lucrării: rezultă din tendințele actuale ale evoluției societății, din studiul teoretic și practic a infracțiunii de șantaj. Totodată, inovațiile și recomandările propuse au un rol important în soluționarea problemelor pe larg întâlnite în acest domeniu.

Valoarea practică a tezei: constă în posibilitatea utilizării concluziilor și recomandărilor teoretice etalate în lucrare la cercetarea ulterioară a infracțiunii de șantaj în vederea rezolvării controverselor privind încadrarea juridică a acestei fapte în situații atipice; la elaborarea recomandărilor pentru practica de urmărire penală și cea judiciară în contextul soluționării unor probleme de interpretare ce rezultă din conținutul vag și imprecis al textului de lege prevăzut la art.189 CP RM, prin aceasta facilitând actul de înfăptuire a justiției.

ANNOTATION

Valeria Cornos „Criminal responsibility for the crime of blackmail”

Law degree thesis

Structure of the thesis: The thesis was structured from annotation, introduction, four chapters divided into several sub-chapters, general conclusions and recommendations, bibliography, declaration of personal responsibility.

Keywords: blackmail, aggravating circumstances, victim, qualification, incrimination, errors, etc.

The actuality and importance of the topic addressed: results from the need to carry out a substantial research of the defining characteristics of blackmail, the investigation of the normative basis in the matter, their overlap with the existing practice and the formulation of systemic proposals for the appropriate optimization not only of the incriminating model provided for in art. 189 of the Criminal Code of the Republic of Moldova, but also of its application practice. Unlike other crimes in this category, namely - the crime of causing material damage through deception or abuse of trust (art. 196 of the Criminal Code of the Republic of Moldova), blackmail is, in some cases, a prejudicial violent act.

Scientific research methodology. The investigation was carried out on the basis of the theoretical and methodological principles reflected in the legal doctrine, the research methods being applied to its development: logical-legal, analogy, analysis and synthesis, induction and deduction, comparative method.

The purpose and objectives: it consists in solving the problems regarding the criminal liability for the offense provided for in art. 189 of the Criminal Code of the Republic of Moldova, as well as in formulating recommendations for improving the incriminating legal basis in the matter of blackmail. In order to achieve the proposed goal, the following objectives must be established: the research of scientific materials regarding the crime of blackmail; the legal-criminal analysis of the constitutive elements, of the aggravating circumstances of blackmail; researching the practice of applying criminal liability for blackmail, establishing the imperfections suffered by the norm of criminalization provided for in art. 189 of the Criminal Code of the Republic of Moldova and formulating proposals aimed at contributing to its qualitative improvement.

The scientific innovation of the work: it results from the current trends of society's evolution, from the theoretical and practical study of the crime of blackmail. At the same time, the proposed innovations and recommendations have an important role in solving the widely encountered problems in this field.

The practical value of the thesis: it consists in the possibility of using the conclusions and theoretical recommendations presented in the work in the further investigation of the crime of blackmail in order to resolve the controversies regarding the legal classification of this fact in atypical situations; to the development of recommendations for the practice of criminal and judicial investigation in the context of solving some interpretation problems resulting from the vague and imprecise content of the legal text provided for in art. 189 of the Criminal Code of the Republic of Moldova, thereby facilitating the administration of justice.

INTRODUCERE

Actualitatea și importanța temei cercetate rezultă din necesitatea efectuării unei cercetări ample a caracteristicilor specifice șantajului, analiza bazei normative în materie, compararea acestora cu practica existentă și formularea de recomandări pentru optimizarea corespunzătoare nu numai a modelului incriminator reglementat la art. 189 CP RM, dar și a practicii de aplicare a acestuia. Infrațiunea de șantaj face parte din categoria infracțiunilor contra patrimoniului săvârșite în scop de cupiditate, după esența și natura sa, dar care nu reprezintă o sustragere.

Menționăm faptul că, odată cu modificarea relațiilor sociale, șantajul a obținut o apreciere infrațională. Aceasta se atestă atât în plan legislativ, cât și în cel cazuistic. Dacă anterior se numărau, printre cerințele tradiționale ale extorcatorilor, de exemplu, transmiterea bunurilor, în special a mijloacelor bănești sau transmiterea unor facultăți asupra acestora, astăzi aceste exemple au fost suplinate de așa cerințe, precum: devamarea autoturismelor pe contul victimei, reparația imobilelor de către victimă fără achitarea costului pentru executarea lucrărilor de antrepriză etc. Aceste situații nu au lăsat indiferent legiuitorul nostru, astfel încât, în contextul adoptării CP RM în redacția din 2002, el a completat cele două cerințe anterior consacrate în legea penală în redacția anului 1961 cu o nouă cerință patrimonială - „cererea de a săvârși alte acțiuni cu caracter patrimonial”.

Deci, se prezintă ca absolut necesară efectuarea unei investigații ale infracțiunii de șantaj. Aceasta se impune în special în contextul în care există o necorespondere *evidentă* între conceptul formal și cel material ale termenului utilizat în denumirea componentei infracțiunii de la art. 189 CP RM - „Șantajul”.

Scopul și obiectivele cercetării. Scopul îl constituie examinarea teoretico - practică minuțioasă a infracțiunii de la art. 189 CP RM.

Pentru atingerea acestor scopuri, se impune realizarea următoarelor *obiective*:

- analiza doctrinară și normativă privind infracțiunea de șantaj;
- cercetarea juridico-penală a elementelor constitutive, în special obiectul, latura obiectivă, subiectul și latura subiectivă ale faptei infracționale prevăzute la art.189 CP RM, precum și a elementelor circumstanțiale agravante ale faptei infracționale prevăzute la art.189 CP RM;
- examinarea circumstanțelor agravante a infracțiunii de șantaj;
- cercetarea practicii de aplicare a răspunderii penale pentru șantaj, interpretarea legii penale în cauze concrete și identificarea erorilor judiciare admise la aplicarea incriminării prevăzute la art. 189 CP RM;
- stabilirea imperfecțiunilor de care suferă norma de incriminare prevăzută la art.189 CP

RM și formularea de propuneri menite să contribuie la îmbunătățirea ei calitativă.

Suportul tehnico științific. În cadrul studierii problemei în cauză au fost cercetate concepțiile penaliștilor din deferite state. De rând cu lucrările științifice și edițiile periodice editate în Republica Moldova, au fost studiate și un șir de lucrări ale unor autori din România, Rusia care tratează problematica infracțiunii prevăzută la art.189 CP RM, abordează cele mai importante aspecte, particularități de calificare ale componenței de infracțiune prevăzută la art.189 CP RM. Astfel, o influență și importanță deosebită la elaborarea prezentei lucrări au avut cercetările următorilor cercetători: Abdulgaziev R. Z., Bașcov A. B., Brînză S., Bîrgău M., Cian Dini Thang, Larii Iu., Sagonov N. F., Stati V., Malahov L. K., Mocreac M., Pruteanu S., Ufalov A. G. ș.a.

O importanță deosebită la elaborarea prezentei lucrări a avut analiza bazei normative și anume CP RM, al României, al Federației Ruse, Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova „Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre șantaj” ș.a.

Metodologia cercetării presupune cercetarea componenței de infracțiune șantajul prin prizma metodelor și procedeele teoretico-cognitive și practico-aplicative, printre care pot fi menționate: metoda istorică utilizată în cadrul mai multor subiecte din teză, analiza infracțiunii de șantaj, metoda logică (analiza deductivă, inductivă, generalizare, specificare) utilizate pe tot parcursul tezei; metoda statistică, utilizată pentru explicarea caracterului cantitativ- calitativ a infracțiunii de șantaj; metoda analizei utilizată pentru cercetare infracțiunii de șantaj. Metodele cercetării, utilizate la elaborarea prezentei teze, au întregit conținutul teoretic al lucrării.

Noutatea științifică a lucrării Prin studiul realizat a fost întreprinsă încercarea de a investiga în complexitate problemele privind răspunderea penală pentru infracțiunea prevăzută la art.189 CP RM, investigație care se fundamentează pe o abordare sistematică a cadrului legal în materia infracțiunii de șantaj și a aspectelor practice de aplicare a acestuia, prin cazuistica prezentată, precum și a opiniilor doctrinare reținute în literatura de specialitate. Grație tratării tridimensionale a obiectului de cercetare, au fost formulate concluzii și recomandări teoretice apte de a fi aplicate în vederea perfecționării continue a legii penale, precum și a uniformizării practicii judiciare.

Semnificația teoretică și valoarea practică a lucrării constă în faptul că, teza sub aspect teoretic, reprezintă o investigație complexă a temeiului real al răspunderii penale pentru infracțiunea de șantaj reglementată la art. 189 CP RM, precum și a temeiului juridic al răspunderii pentru fapta prejudiciabilă corespunzătoare, constând în componența de infracțiune, fiind evidențiate unele aspecte care au fost cercetate doar parțial sau care au fost chiar neglijate în doctrină. Menționăm în acest sens că au fost trecute cu vederea probleme mai puțin cercetate, cum ar fi: specificare particularităților *victimei* șantajului; stabilirea și argumentarea incidenței

obiectului *imaterial* al infracțiunii de șantaj; stabilirea gradului de compatibilizare a textului de lege prevăzut la art. 189 CP RM cu cerințele de legalitate la nivel de incriminare ce rezultă din jurisprudența CEDO; investigarea practicii judiciare în materie etc. Valoarea aplicativă a rezultatelor cercetării se afirmă prin posibilitatea utilizării concluziilor și recomandărilor teoretice etalate în lucrare la cercetarea ulterioară a infracțiunii de șantaj pentru rezolvarea contradicțiilor privind încadrarea juridică a acestei fapte în situații atipice; la elaborarea recomandărilor pentru practica de urmărire penală și cea judiciară pentru soluționarea unor probleme de interpretare ce rezultă din conținutul vag al textului de lege reglementat la art.189 CP RM, practice prin aceasta ușurând actul de realizare a justiției.

Structura și volumul lucrării. Lucrarea conține patru capitole, fiecare fiind divizat în subcapitole, care redau și dezvăluie consecutiv tema capitolului, concluzii generale și recomandări și bibliografie.

Capitolul 1 este dedicat abordărilor doctrinare și normative privind infracțiunea de șantaj, în special: cercetarea materialelor științifice privind infracțiunea de șantaj; analiza normelor penale privind incriminarea șantajului în sistemele de drept comunitar.

Capitolul 2 este consacrat analizei juridico-penale a infracțiunii de șantaj, în special: obiectul infracțiunii de șantaj, latura obiectivă a infracțiunii de șantaj, subiectul și latura subiectivă a infracțiunii de șantaj.

În capitolul 3 am analizat circumstanțele agravante ale infracțiunii de șantaj, prevăzute în aliniatele art. 189 CP RM, cu analiza diverselor cazuri practice de încadrare a acestor circumstanțe.

În capitolul 4 sunt cercetate aspectele practice ale infracțiunii de șantaj prevăzută la art. 189 CP RM. La finalul fiecărui capitol sunt prezentate concluzii, iar teza se finalizează cu un compartiment: *Concluzii generale și recomandări*, constituit fiind dintr-un șir de idei totalizatoare la subiectul tezei.

BIBLIOGRAFIE

I. Acte legislative și normative

1. Convenția ONU împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente însoțite de cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New-York la 10.12.1984. În vigoare pentru Republica Moldova din 28 decembrie 1995. În: *Tratate Internaționale la care Republica Moldova este parte*. Vol. I. Chișinău, 1998, p.129.
2. Codul penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2002, nr.128-129, în vigoare din 12 iunie 2003.
3. Codul contravențional: Legea Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2009, nr.3-6. în vigoare din 31 mai 2009
4. Codul penal al României din 1968. În: *Buletinul Oficial al României*, 1968, nr.79-79bis. Republicat în temeiul Legii nr.140/1997. În: *Monitorul Oficial al României*, 1997, nr.65.
5. Codul penal al României din 2009. Promulgat prin Decretul nr.1211 din 17 iulie 2009. În: *Monitorul Oficial al României*, 24.07.2009. Partea I, nr.510.
6. Codul civil al Republicii Moldova din 01.03.2019. Republicat În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 467-479. din 01.03.2019.
7. Уголовный кодекс Российской Федерации: Закон Российской Федерации №63-ФЗ от 13 июня 1996 г., принят Государственной Думой 24 мая 1996 г., одобрен Советом Федерации 5 июня 1996 г., введен в силу с 1 января 1997. În: *Собрание Законодательства Российской Федерации*, 1996, № 25.
8. *Comite de legislation etrangere et de droit international les codes penaux europeens*, vol. IV, Paris, 1971.
9. Legea Republicii Moldova cu privire la arme, nr.l 10-XIII din 18.05.1994. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 1994, nr.4.
10. Legea Republicii Moldova pentru modificarea Codului penal al Republicii Moldova, nr.l 11- XV din 22.04.2004. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2004, nr.73-76.
11. Legea Republicii Moldova pentru modificarea și completarea Codului penal al Republicii Moldova, nr.277-XVI din 18.12.2008. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2009, nr.41- 44. în vigoare din 24 mai 2009.
12. Legea Republicii Moldova pentru modificarea și completarea Codului penal al Republicii Moldova, nr.277-XVI din 18.12.2008. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2009, nr.41- 44. în vigoare din 24 mai 2009.
13. Legea Republicii Moldova privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2002, nr.36-38. în vigoare din 14 iunie 2002.

14. Legea Republicii Moldova privind modificarea și completarea unor acte legislative, nr.245- XIX din 02.12.2011. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.25-28.

15. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova „Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor”, nr.23 din 28.06.2004. În: Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2004, nr. 8, p.5-11.

16. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova „Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre șantaj”, nr.16 din 07.11.2005. În: Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2006, nr.4, p.7-9.

17. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova din 7 decembrie Dosarul nr.4-lre-675/2009. www.csi.md.

18. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova „Cu privire la aplicarea legislației despre apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale a persoanei fizice și juridice”, nr.8 din 09.10.2006. În: Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2007, nr.3, p. 16-18.

19. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova din 15 decembrie Dosarul nr.4-lre-567/2008. www.csj.md.

20. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova din 15 decembrie 2008. Dosarul nr.4-lre-567/2008. www.csj.md.

21. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova „Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor”, nr.23 din 28.06.2004. În: Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2004, nr.8, p.5-11.

22. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova „Cu privire la practica aplicării legislației în cauzele despre traficul de ființe umane și traficul de copii”, nr.37 din 22.11.2004. În: Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2005, nr.8, p.4-6.

23. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova din 20 decembrie 2010. Dosarul nr.4-lre-1286/2010. www.csj.md.

24. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova „Privind sentința judecătorească”, nr.5 din 19.06.2006. În: Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2007, nr.1, p. 14-16.

25. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova „Despre practica judiciară în cauzele din categoria infracțiunilor privind viața sexuală”, nr.17 din 07.11.2005. În: Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2006, nr.3, p.1 1-13.

26. Regulamentul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova de apreciere medico-legală a gravității vătămării corporale, nr.199 din 27.06.2003. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 170-172.

II. Manuale, monografii și lucrări didactice

27. ANTOHI L., BĂIEȘ S., BĂIEȘU A. ș.a. *Comentariul Codului civil al Republicii Moldova*. Vol. I. Chișinău: ARC, 2005. 816 p.
28. BARBĂNEAGRĂ A., ALECU GH., BERLIBA V. ș.a. *Codul Penal al Republicii Moldova: Comentariu. (Legea nr.985-XVI din 18.04.2002. Cu toate modificările operate până la republicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.72-79/195 din 14.04.2009. Adnotat cu jurisprudența CEDO și a instanțelor naționale)*. Chișinău: Sarmis, 2009. 395 p.
29. BARBĂNEAGRĂ A., BERLIBA V., GURSCHI C. ș.a. *Codul penal comentat și adnotat*. Chișinău: Cartier, 2005. 552 p.
30. BÎRGĂU M., LARII Iu. *Aspecte juridico-penale și criminologice ale șantajului: studiu monografic*. Chișinău: Academia „Ștefan cel Mare”, 2004. 269 p.
31. BOTNARU S., GRAMA M., ȘAVGA A., GROSU V. *Drept penal. Partea Generală. Voi. I*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2012. 456 p.
32. BOTNARU S., ȘAVGA A., GROSU V. ș.a. *Drept penal. Partea Generală. Vol. I*. Chișinău: Cartier juridic, 2006. 534 p.
33. BRÎNZĂ S. *Analiza juridico-penală a omorului săvârșit cu răpirea sau luarea persoanei în calitate de ostatic (lit.f) alin.(2) art.145 C. pen. RM)*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2005. 243 p.
34. BRÎNZĂ S. *Obiectul infracțiunilor contra patrimoniului*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2005. 433 p.
35. BRÎNZĂ S., STATI V. *Drept penal. Partea Specială. Vol. I*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2011. 424 p.
36. BRÎNZĂ S., ULIANOVSKI X., STATI V. ș.a. *Drept penal. Vol. II*. Chișinău: Cartier juridic, 2015. 290 p.
37. BULAI C. *Drept penal român. Partea Generală*. București: Șansa, 1992. 348 p.
38. BULAI C. *Manual de drept penal. Partea Generală*. București: ALL, 1997. 293 p.
39. CERNOMOREȚ S. *Răspunderea penală pentru samavolnicie: Teză de doctor în drept*. Chișinău, 2010. 135 p.
40. CIAN DINI THANG. *Răspunderea penală pentru dobândirea prin șantaj a avutului proprietarului: Autoreferat al tezei de doctor în drept*. Chișinău, 1998. 15 p.
41. Culegere de hotărâri ale Plenului Curții Supreme de Justiție (mai 1974-iulie 2002). Chișinău: Tipografia Centrală, 2002. 436 p.
42. *Dicționar explicativ ilustrat al limbii române*. Coord. Eugenia Dima. Chișinău: ARC, 2007. 700 p.
43. DONGOROZ V., KAHANE S., OANCEA I. ș.a. *Explicații teoretice ale Codului*

penal român. Partea Specială. Vol. III. București: Editura Academiei, 1971. 365 p.

44. ГЫРЛА Л. Г., ТАБАРЧА Ю. М. *Уголовное право Республики Молдова: Часть Особенная: С изменениями и дополнениями на 10.10.2010. Том I.* Кишинэу: Cartdidact, 2010. 712 p.

45. IONAȘCU T., BRĂDEANU S. *Drepturi reale principale în R.S.R.* București: Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1978. 265 p.

46. LOGHIN O., TOADER T. *Drept penal român. Partea Specială.* București: Șansa, 1999. 662 p.- 99

47. MANEA V. *Răspunderea penală pentru acțiunile care dezorganizează activitatea penitenciarelor.* Chișinău: CEP USM, 2010. 345 p.

48. MIHAIL LAȘCU. *Probleme de drept în perioada de tranziție (Conferința științifică anuală a profesorilor),* Chișinău 2002. 215 p.

49. MOCREAC M., PRUTEANU S. *Dobândirea prin șantaj a avutului proprietarului.* Chișinău: CEP USM, 2001. 134 p.

50. NISTOREANU Gh. și alți colaboratori. *Drept penal. Partea special.* București: Ed. Europa Nova, 1999. 192 p.

51. POP L. *Dreptul de proprietate și dezmembrămintele sale.* București: Lumina Lex, 2001. 289 p.

52. STRETEANU F. *Concursul de infracțiuni.* București: Lumina Lex, 1999. 175 p.

53. VISTERNICEANU E. *Răspunderea penală pentru tâlhărie.* Chișinău: Tipografia Centrală, 2006. 219 p.

54. АБДУЛГАЗИЕВ Р. З. *Вымогательство по российскому уголовному праву: Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук.* Махачкала, 2003. 165 с.

55. БАШКОВ А. В. *Уголовно-правовые аспекты вымогательства: Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук.* Екатеринбург, 2001. 188 с.

56. БЕЗВЕРХОВ А. Г. *Имущественные преступления.* Самара: Изд-во «Самарский университет», 2002. 359 с.

57. ВЕРИН В. П. *Преступления в сфере экономики: Учебно-практическое пособие. 3-е изд, перераб. и доп.* Москва: Дело, 2003. 644 с.

58. ГАУХМАН Л. Д., МАКСИМОВ С. В. *Ответственность за преступления против собственности. 3-е изд., испр.* Москва: ЮрИнфоР, 2002. 310 с.

59. ДМИТРИЕВ О. В. *Криминологическая и уголовно-правовая характеристика вымогательства (по материалам Западно-Сибирского региона): Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук.* Омск, 1994. 233 с.

60. ЕСИПОВ В. В. *Уголовное право. Часть Особенная. 2-е изд., пересмотр. и доп.* Санкт-Петербург: Типография Н.В. Васильева, 1899. 700 с.
61. ЖИЖЛЕНКО А. А. *Имущественные преступления.* Ленинград, 1925. 189 с.
62. КОЗАЧЕНКО И. Я, НЕЗНАМОВОЙ З. А., НОВОСЕЛОВА Г. П. *Уголовное право. Особенная часть: Учебник для вузов.* Москва: НОРМА-ИНФРА.М, 1998. 678 с.
63. КОРЖАНСКИЙ Н. И. *Объект и предмет уголовно-правовой охраны.* Москва: Академия МВД СССР, 1980. 248 с.
64. КУЦ В. Н. *Ответственность за вымогательство по советскому уголовному праву: Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук.* Харьков, 1986. 16 с.
65. МАЛАХОВ Л. К. *Ответственность за вымогательство: квалификация и наказание по российскому и зарубежному праву: Учебное пособие.* Нижний Новгород, 1995. 126 с.
66. ПРОХОРОВ Л. А., ПРОХОРОВА М. Л. *Уголовное право. Учебник.* Москва: Юристъ, 1999. 480 с.
67. САФОНОВ Н. Ф. *Организованное вымогательство: уголовно-правовой и криминологический анализ: Монография.* Санкт-Петербург: Знание, 2000. 239 с.
68. СЕРДЮК Л. В. *Психическое насилие как предмет уголовно-правовой оценки следователем: Учебное пособие.* Волгоград: ВСШ МВД СССР, 1981. 62 с.
69. СКОРИЛКИНА Н., ДАДОНОВ С., АННЕНКОВ А. *Отграничение самоуправства от вымогательства.* Москва: Изд-во Юристъ, 2001, 276 с.
70. СКОРОВА А. Ф. *Уголовное уложение, высочайше утвержденное 22 марта 1903 г. С очерком существенных отличий его от действующего уложения и предметным алфавитным указателем.* Москва: Изд-во А.Ф. Скорова, 1903. 230 с.
71. УФАЛОВ А. Г. *Проблемы совершенствования уголовно-правового регулирования ответственности за вымогательство и шантаж: Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук.* Москва, 2003. 170 с.
72. ТАГАНЦЕВ Н. С. *Уголовное Уложение 22 марта 1903 г.* Рига: Лета, 1922. 1620с.
73. ШЕВЦОВ Ю. Л. *Уголовно-правовая борьба с вымогательством имущества (по материалам Республики Беларусь): Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук.* Минск, 1992. 163 с.
74. ЯНИ П. С. *Посягательства на собственность.* Москва: Российская правовая Академия МЮРФ, 1998. 265 с.

III. Articole din ediții periodice

75. BRÎNZĂ S. *Raportul dintre noțiunile „patrimoniu” și „proprietate” în contextul apărării penale.* În: Analele Științifice ale USM. Seria „Științe socioumanistice”. Voi. I. Chișinău: CEP USM, 2003, pp. 102-109.

76. BRÎNZĂ S. *Reflecții asupra interpretării și aplicării unor prevederi ale alin.(2) art.151 și alin.(2) art.152 C.pen. RM.* În: Revista Națională de Drept, 2010, nr.4, pp.2-10.

77. BRÎNZĂ S. *Proprietatea ca obiect al ocrotirii penale.* În: Revista Națională de Drept, Chișinău 2002. nr.7, pp.6-15.

78. BRÎNZĂ S., STATI V. *Calificarea infracțiunilor privind viața sexuală: controverse și soluții.* În: Revista Națională de Drept, 2007, nr.5, pp.7-8.

79. GLADCHI Gh. *Victima în dreptul penal.* În: Revista de științe penale, 2006, Anul II, pp.81-89.

80. LARII Iu. *Latura obiectivă a șantajului.* În: Analele Științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al RM, 2003, ediția a IV-a, pp.201-211.

81. LARII Iu. *Obiectul juridic și obiectul material al șantajului.* În: Legea și Viața, 2003, nr.4, pp.46-48.

82. LARII Iu. *Latura obiectivă a șantajului.* În: Analele Științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al RM, 2003, ediția a IV-a, pp.201-211.

83. MOISEEV D. *Delimitarea șantajului de infracțiunea prevăzută la art.247 CP RM: asemănări și deosebiri privind obiectul infracțiunii.* În: Analele Științifice ale USM. Seria „Științe socioumanistice”, 2006, vol.I, pp.476-479.

84. MOISEEV D. *Îmbunătățirea calității definiției legislative a noțiunii de șantaj: controverse și soluții.* În: Revista Națională de Drept, 2006, nr.8, pp.46-48.

85. MOISEEV D. *Modernizarea definiției legale a conceptului de șantaj.* În: Revista Științifică a USM „Studia Universitatis”. Seria „Științe sociale”, 2007, nr.3, pp. 175-177.

86. MOISEEV D. *Noțiunile „șantaj”, „extorcare” și „racket” în legea penală și în conștiința comună.* În: Revista Națională de Drept, 2006, nr.9, pp.67-69.

87. MOSCALCIUC I. *Consumatorul - victima infracțiunilor săvârșite în sfera consumului de produse și servicii.* În: Revista Națională de Drept, 2007, nr.5, pp.47-53.

88. REȘETNICOV A. *Obiectul material al infracțiunii și obiectul imaterial al infracțiunii: necesitatea delimitării.* În: Revista Națională de Drept, 2007, nr.9, pp.25-30.

89. STATI V. *Răspunderea penală pentru infracțiunea de tortură și infracțiunea de organi-zare sau instigare a acțiunilor de tortură (art.3091 C. pen. RM). (Partea I).* În: Revista Națională de Drept, 2008, nr.2, pp. 18-24.

90. TĂNASE A. *Infracțiunea de trafic de ființe umane (art.165 C. pen. RM): obiectul juridic, obiectul material, victima.* În: Revista Națională de Drept, 2010, nr.9-10, pp.42-55.

91. АБРОСИМОВ С. *Проблемы ответственности за вымогательство.* В: Законность, 1999, №5, сс.65-66.

92. БАЖЕНОВ И. *Шантаж как уголовное преступление.* В: Юридический вестник, 1878. Кн. II, сс.191-207.

93. БОРЗЕНКОВ Г. Н. *Усиление ответственности за вымогательство.* В: Вестник Ленинградского университета, 1990, №2, сс.15-17.

94. ДВОРКИН А., ЧЕРНОВА К. *Квалификация вымогательства и сопряженных с ним преступлений.* В: Законность, 1994, №12(722), сс.8-13.

95. КУЦ В. Н. *О непосредственном объекте вымогательства.* В: Проблемы социалистической законности. Республиканский межведомственный научный сборник. Выпуск XVII. Харьков, 1986, сс.113-116.

96. ЛЯПУНОВ Ю. *Ответственность за вымогательство.* В: Законность, 1997, №4(750), сс.4-10.

97. СОЛОВЬЕВ С. *Шантаж.* В: Журнал Министерства юстиции, 1899, №6, сс.67-92.

98. ПЛЕЦ М. М. *Шантаж.* В: Журнал Министерства юстиции, 1905, № 5, сс.19-21.

IV Practica judiciară

99. Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 21 decembrie 2009. Dosarul nr.la- 98/2009. www.cabe.justice.md.

100. Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2010. Dosarul nr.la- 649/2010. www.ca.justice.md.

101. Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2009. Dosarul nr. Ia- 236/2009.

102. Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 5 mai 2011. Dosarul nr.la- 431/2011.

103. Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova din 11 noiembrie 2010. Dosarul nr.4-lre-1428/2010.

104. Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova din 7 aprilie 2011. Dosarul nr.4-lre-141/2011. www.csj.md.

105. Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova din 15 octombrie 2009. Dosarul nr.lr-6/2009. www.csj.md.

106. Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova din 17 februarie 2010. Dosarul nr.lra-263/2010. www.csj.md.

107. Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2010. Dosarul nr.la- 401/2010.
108. Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova din 21 mai 2010. Dosarul nr.4-lre-1061/2010. www.csj.md.
109. Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova din 22 octombrie 2008. Dosarul nr.lra-1176/2008. www.csj.md.
110. Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova din 28 octombrie 2009. Dosarul nr.lra-1046/2009. www.csj.md.
111. Decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova din 27 aprilie 2010. Dosarul nr.lra-320/2010. www.csj.md.
112. Dosarul nr. 4-1re-161/2016, http://jurisprudenta.csj.md/search_plen_penal.php?id=1086
113. Sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, din 31 martie 2020. Dosarul nr. 1-164/2010. www.jcc.iustice.md.
114. Sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, din 26 ianuarie 2016. Dosarul nr. 1-65/2006. www.jcc.iustice.md.
115. Sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, din 30 octombrie 2006. Dosarul nr.l-173/2006. www.jcc.iustice.md.
116. Sentința Judecătoriei Criuleni din 23 decembrie 2020. Dosarul nr.1-46/2010. [www.jcc .justice .md](http://www.jcc.justice.md).
117. Sentința Judecătoriei Râșcani din 21 iulie 2011. Dosarul nr.1-102/2011. www.jcc.justice.md.
118. Sentința Judecătoriei Râșcani din 3 noiembrie 2009. Dosarul nr. 1-158/2009. www.jcc.iustice.md.
119. Sentința Judecătoriei Soroca din 14 iulie 2020. Dosarul nr. 1-76/2010. www.jcc.justice.md.
120. Sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, din 24 iulie 2017. Dosarul nr.l-139/07, www.jcc.justice.md.

IV. Site-ografia

121. <http://www.proceedings.univ-danubius.ro/index.php/eirp/article/viewFile/1143/1060>
122. <http://legeaz.net/noul-cod-penal/art-207>
123. <https://ro.wikipedia.org/wiki/%C8%98antaj>